

Flere sider ser ut til å mangle

SOLRENNING.

DISKUSJONSBLAD FOR MLE OG
SYMPATISØRER I BERGEN OG
HORDALAND.

NR. 2. 1972.

LA DE HUNDRE BLOMSTER
BLOMSTRÉ !!

Handwritten text, possibly a title or header, mostly illegible due to fading.

Handwritten text, possibly a date or reference number, mostly illegible.

Handwritten text, possibly a signature or name, mostly illegible.

Handwritten text, possibly a signature or name, mostly illegible.

Handwritten text, possibly a signature or name, mostly illegible.

HANS EBBING OG ML-BEVEGELSEN.

MLG har i det lengste betraktet Hans Ebbing som en sympatisør-med politiske uoverensstemmelser i forhold til den organiserte ML-bevegelsen.

Ut fra dette blei han invitert til å legge fram sin omfattende kritikk på MLGs Herdlaleir i sommer. Ut fra dette hjalp vi han med å spre det første hovedangrepet (27 sider) innad i bevegelsen. Ut fra dette inviterte vi Ebbing til å fortsette diskusjonen sammen med medlemmer og sympatisører i "Solrenningen". Ut fra dette oppfordret vi han til å bli støttemedlem av MLG i Universitetet og fortsette debatten der. Hans Ebbing fant ingen hensikt i å debattere på "4-5 sider" i "Solrenningen". Han tegnet ikke støttemedlemskap. Derimot satte han fram sitt syn på ML-bevegelsen gjennom harde utfall i Studentersamfunnet under et møte om Stalin. Han "summerte opp" debatten på vegrviser på Universitetet gjennom grove karakteristikk av MLGs deltakere. Han mødte i november med et nytt stensilhefte (denne gang 37 sider) som gjentar og skjerper angrepene, denne gangen beregnet på offentligheten. For en gangs skyld i Ebbings skrifter avsluttes dette offentlige angrepet med en handlingsparole: De gode kreftene må heretter tilstrebe en enhetlig opptreden mot den "byråkratiske og opportunistiske" ledelsen i ML-organisasjonene! Og praksis er nå i samsvar med teorien: Ebbing stever hardt for å samle en "organisert opposisjon" rundt filosofisk institutt i Bergen. Det sies åpent at opposisjonen skal ha brodd mot ML-bevegelsens "ledelse" og sikte mot å endre ML-bevegelses politikk. Gruppen skal holde kontakt med likesinnede utenfor filosofisk institutt og arbeide for å spre gruppens synspunkter såvel innad i ML-bevegelsen som utad. Enkelte leker åpent med tanken om skape en ny "ML-organisasjon". Svenske splittelsesforbilder dyrkes og studeres.

Vi tror de fleste i den lille gruppen som har fulgt Ebbing så langt, kommer til å holde fast ved ML-bevegelsen når de innser konsekvensene av denne spesielle formen for "sympatisørarbeid". Vi vil bare gjøre klinkende klart det mange medlemmer har bedt oss om å klargjøre: De kommunistiske organisasjonene i Norge er ikke råtne lik av Venstres type. De er ikke tilholdsted for folk som er ute etter byggeklosser til sitt eget lille antiML-bygg.

Det er nå en viktig oppgave for medlemmer og støttemedlemmer å avdekke det politiske innholdet i Ebbings spesielle "sympati" for ML-bevegelsen. Debatten med Ebbing tilhører heretter offentligheten, der Ebbing har henlagt den. Først nå-etter sine offentlige utfall, etter sitt "oppsisjonsarbeid"-har Ebbing funnet det formålstjenlig å reagere på oppfordringen om å delta i programdebatten i "Solrenningen".

Vi bringer Ebbings artikkel om det nasjonale spørsmålet for at alle medlemmer og sympatisører skal få høre til å sette seg inn i den politiske linja han står for. Mange kamerater har klagt over at Ebbings stensilhefter pendler mellom løse påstander og høytflygende teoretiske inger. Artikkelen byr på en utmerket anledning til å skjerpe sin forståelse for marxismen-leninismen og den norske virkeligheten gjennom å konfrontere den med Ebbings politiske linje.

Vi bringer ikke noe svar denne gangen. Vi oppfordrer isteden ^{kameratene} til å tenke over erfaringene fra EEC-kampen, grave i papirene fra Hovden-oppgjøret (la nye kamerater få del i dem!), bruke hodet og Lenins, Stalins og Mao Tsetungs skrifter-og gripe pennen til svar på Ebbings artikkel!

Hans syn på det nasjonale, småborgerskapet og dagskampen går fram av artikkelen. Seinere vil vi bringe materiale om hans syn på frontarbeid og partiet.

Distriktsutvalget

DET NASJONALE SPØRSMÅL.

I forslaget til partiprogram heter det at "den norske sosialismen må bygges på nasjonal sjølråderett..." Nasjonal sjølråderett betyr retten til statlig eksistens. Stalin har gitt en mer utfyllende definisjon: "Sjølråderetten betyr at bare nasjonen sjøl har rett til å bestemme over sin skjebne, ingen har rett til med vold å gripe inn i en nasjons liv, ødelegge dens seder og skikker, undertrykke dens språk og beskjære dens rettigheter." Og videre: "Sjølråderetten betyr at nasjonen kan innrette seg etter eget forgoedtbefinnende. Den har rett til å innrette sitt liv i samsvar med autonomiets grunnsetninger. Den har rett til å skille seg ut. Nasjonen er suveren og alle nasjoner er likeberettiget." (Marxismen og det nasjonale spørsmål).

Sjølråderetten må skilles fra to andre spørsmål. En nasjon kan være økonomisk avhengig av andre land - ha en usjølstendig økonomi. I imperialismens epoke er det uungåelig i alle kapitalistiske land. Bare land som Kina og Albania kan idag fullt og helt stole på egne krefter. Men økonomisk avhengighet fjerner ikke sjølråderetten, å tape den betyr bl. a. at retten til å gjennomføre større sjølstendighet på det økonomiske området går tapt.

På samme måte kan et land avstå fra suverenitet på begrensede områder, f.eks. militært, uten å miste sjølråderetten, men det forutsetter at nasjonen ikke gir fra seg retten til å bryte en slik avgjørelse.

Vi forsvarer idag den norske sjølråderetten mot angrep fra imperialismen. Vi mener at for oss i Norge er forsvar av den nasjonale sjølråderetten riktig både på kort og på lang sikt. Vi ser hvilke klasser i Norge som er mest interessert i å oppgi vår nasjonale sjølråderett. Monopolkapitalen gikk i spissen for å bryte ned vår nasjonale sjølråderett og brukte statsapparatet i sin propaganda for norsk EEC-medlemskap. For den norske monopolkapitalen som er sterkt knyttet til den internasjonale monopolkapitalen er den nasjonale staten en hemsko. Dersom Norge skulle gi avkall på retten til statlig eksistens ville det arbeidende folk i Norge svekket sin stilling i klassekampen, samtidig som monopolkapitalen ville være kraftig konsolidert.

Vi tror at en revolusjon kan gjennomføres i Norge uten at det nødvendigvis må skje før eller samtidig i andre vestlige land. Vi arbeider for at Norge skal kunne stå på egne bein etter revolusjonen. Det er derfor progressivt å kjempe for krav som legger grunnlaget for ei sjølbergingslinje alt nå. Slike krav har vi stilt opp i forslaget til arbeidsprogram (s.19 og 20).

Lenin skriver: "Demokratiets enkelte krav, deriblant selvbestemmelsesretten, er ikke noe absolutt, men en liten del av den allment-demokratiske (idag: allment sosialistiske) verdensbevegelse. Det er mulig at i enkelte konkrete tilfelle kan en del stå i strid med helheten; gjør den det, må den forkastes." (Nasjonal politikk og proletarisk internasjonalsisme, s.167)

Vi støtter ikke regimer som under et nasjonalt dekke fører en politikk som tjener imperialist-maktene og undergraver folkets interesser som Saigon-juntaen i Sør-Vietnam, som nasjonalistene i Bangla Desh, som sionistene i Israel eller som fascistene i Hellas og Portugal.

Vi støtter anti-imperialistiske nasjonale bevegelser som vi kan se eksempel på i alle verdensdeler. De nasjonale bevegelsene idag spiller i overveiende stor grad en progressiv rolle. Stalin sa i 1950: "I imperialismens epoke er monopolkapitalen nasjonens forrædere og arbeiderklassen den som må heve parolen om nasjonens sjølråderett."

Red.

(Fortsatt): Kommunistene og den nasjonale sjølråderetten.

istisk i sin nåværende forslagsform. Jeg vil bare peke på fa en for "fromme ønsker" - båret oppe av en ny-nasjonal "stemning" i m-l-bevegelsen, en stemning som er en ideologisk effekt av EEC-kampen, som for motstanderne i hovedsak desverre ble ført på det norske småbryggerskaps ideologiske premisser.

"[redacted]" (fra Herdla).

I forslaget til arbeidsprogram for det nye partiet (KP) kommer det fram et syn på den nasjonale sjölråderetten som åpenbart er feilaktig fra en marxistisk synsvinkel. Forslaget stiller noen minimumsparoler for det politiske arbeidet i Norge idag. Noen av parolene er det "stor sannsynlighet for at folket alt nå kan få tvunget fram resultater på, mens andre stiller krav som monopolkapitalen höyst sannsynlig ikke vil innfri." I programforslaget blir disse to typer av paroler ikke presisert. Felles for dem er likevel at ingen enkeltparole gir seg ut for å være revolusjonære, i den forstand at de forutsetter en sosialistisk omvelting. Derimot, "blir programmet som helhet noe mer enn summen av enkeltparolene, det blir et helstöpt minimumsprogram som peker direkte framover mot den sosialistiske revolusjonen...." (s.18)

11

Det nasjonale spørsmål er av Lenin definert som nasjonenes rett til til lösrivelse. Vi gjør klokt i å beholde denne definisjonen. (Jfr. Nasjonal politikk og proletarisk internasjonalisme, Ny Dag 1971 s.13). Spørsmålet må alltid sees i lys av klassekampen og den internasjonale solidariteten i arbeiderklassen.

Arbeiderbevegelsen i den undertrykkende nasjonen skal ikke primært ta stilling til om arbeiderbevegelsen i den undertrykte nasjonen bör eller ikke bör arbeide for eller støtte det nasjonale borgerskapet i dets bestrebelser for lösrivelse. "For ikke å krenke selvbestemmelsesretten er vi derfor forpliktet til ikke å stemme for lösrivelse, ... men å stemme for å la de områder som vil lösrive seg, Selv avgjøre dette spørsmålet." (s.13)

Å kreve full nasjonal sjölråderett for samene, og gå i bresjen for de tte kravet, er altså meningslöst dersom ikke samene selv reiser dette.

For Lenin er det denne retten til å arbeide for lösrivelse, som er "Prinsippiell" eller ubetinget, som han selv sier. Derimot er det å arbeide for lösrivelse, eller selve lösrivelsen, noe som ikke kan forsvares ubetinget. Lenin sier f.eks. at dersom Norges lösrivelse fra Sverige i 1905 "hadde skapt en viss mulighet for krig mellom England og Tyskland, måtte de norske arbeiderne...gå mot lösrivelse, "for en slik krig ville stå i motstrid til kampen for sosialisme. (A caricature of marxism, Coll. Work. 23, s.57.)

I denne artikkelen understreker Lenin gang på gang at spørsmålet om sjölråderetten er avgrenset til det politiske nivået, ikke det ökonomiske. Under imperialismen vil den ökonomiske integrasjon mellom de kapitalistiske landene innbyrdes og mellom kapitalistlandene og de undertrykte landene öke som hovedtendens. En borgerlig nasjonal lösrivelse vil vanligvis være i motstrid med den internasjonale monopolkapitalens interesser, men aldri true den. I polemikken mot Kiewsky går Lenin så langt som å hevde at en nasjonal lösrivelse i visse tilfeller faktisk kan tjene de imperialistiske kreftene. Særlig

gjelder det løsrivelsen til de små land. (Coll. works 23, s. 44) Ville det være en norsk kommunist plikt i 1905 å stemme for løsrivelse? Visse-
lig ikke, sier Lenin. Situasjonen tilsa ikke det. (Hadde han derimot støttet de kreftene i de svenske arbeidernes rekke som motarbeidet Norges frihet til løsrivelse, da ville han svike sin plikt som kommunist, for den svenske arbeiderens oppgave var ikke primært å støtte eller motarbeide løsrivelsen, men forsvare retten til løsrivelse.)

En kommunist kan ikke ubetinget forsvare den nasjonale løsrivelsen, bare retten til å kreve slik løsrivelse. Borgerskapet derimot stiller alltid sine egne nasjonale krav i forgrunnen, når det først stiller dem. "Det stiller dem helt ubetinget. For proletariatet er de underordnet klassekampens interesser. Teoretisk kan en ikke på forhånd garantere for at en bestemt nasjons løsrivelse eller dets likestilling ved siden av en annen nasjon, vil avslutte den borgerlig-demokratiske revolusjonen, for proletariatet er det i begge tilfelle viktig å sikre sin klasses utvikling, for borgerskapet er det viktig å hindre dets utvikling ved å skyve proletariatets interesser i bakgrunnen til fordel for "sin egen" nasjons oppgaver. Derfor innskrenker proletariatet

seg til så å si negative krav ((uth. her)) om rett til selvbestemmelse, uten å garantere noen enkelt nasjon og uten å forplikte seg til å gi noe som helst på en annen nasjons bekostning" (Ny Dag s. 70.) Videre: "Hadde de norske arbeidere ((i 1905)) ikke reist spørsmålet om løsrivelse på en betinget måte, det vil si: ved til og med å tillate medlemmene av Det sosial-demokratiske partiet å propagandere og stemme mot løsrivelse, ville de sviktet sin internasjonale plikt og sunket ned på nivået til en trang, borgerlig norsk nasjonalisme. Hvorfor? Fordi løsrivelsen var satt i verk av borgerskapet ikke av proletariatet?" (Coll. W. 23, s. 56/57.)

Grunnen til at det marxist-leninistiske partiet i Øst-Pakistan gikk mot mobilisering til den nasjonale frigjøringskrigen, var at den ikke tjente proletariatets interesser. Den nasjonale sjølråderetten for Bangladesh ville bare øke imperialismen og undertrykkingen i området og svekke muligheten for en sosialistisk revolusjon, på grunn av Indias innblanding, og de har fått rett. (Av samme grunn måtte India støtte de nasjonale bestrebelsene og få i stand en krig.) Løsrivelse er altså "i seg selv" ikke progressivt. Bare når det er en taktisk fordel for den sosialistiske revolusjonen. M-l'erne i Bangladesh mente at løsrivelse måtte komme samtidig med og gjennom den sosialistiske revolusjonen i området.

III

Bruken av den politiske utøvelsen av sjølråderetten - vil alltid ha den klassekarakter som det statsapparatet har, som sjølråderetten brukes igjennom. Dersom kampen om sjølråderetten ikke primært går

mellom en sosialistisk og en borgerlig sjölråderett (med andre ord: revolusjonær kamp for å knuse/forsvare et statsapparat,) men til forsvar for en borgerlig sjölråderett, da går hovedmotsigelsens grense mellom to fraksjoner i borgerskapet, den fraksjonen som har fordel av å oppgi den, og den fraksjonen som har fordel av opprettelse av den. EEC-kampen var et eksempel på det. I en slik situasjon blir arbeiderklassens rent taktiske vurderinger av om sjölråderetten tjener deres langsiktigeinteresser eller ikke avgjørende. Skulle vi kommunister forsvare denne form for sjölråderett ubetinget, ville vi havne i nasjonaloppurtunisme. Vi kan derfor ikke snakke om Den nasjonale sjölråderetten, for det tilslører dens konkrete klassekarakter i praksis. Sjölråderetten er ikke høvet over klassene. Det mener bare borgerskapet som forsvarer den "ubetinget." Arbeidsprogrammet til KP derimot snakker om den nasjonale sjölråderetten rett og slett. Dette er tildekkende og farlig.

I følge Lenin har sjölråderette altså ingen ting med økonomisk uavhengighet å gjøre. Vi må ikke blande sammen spørsmålet om sjölbegging med spørsmålet om sjölråderetten. Men det er nettopp dette forslaget til arbeidsprogram gjør: "Suvereniteten kan bare sikres gjennom utbygging av norsk økonomi på prinsippet om å stole på egne krefter slik at landet materielt sett kan oppnå størst mulig uavhengighet av imperialistmaktene..." Denne nasjonale progressive politikken skal gjennomføres innenfor rammen av den kapitalistiske produksjonsmåten, som i dag konkret er identisk med imperialismen! Brosjyren "Fritt Norge" går enda lenger: All kapitalflukt skal stanses, imperialistisk eiendom i Norge skal konfiskeres... osv. Det er minimumskrav som ikke forutsetter en grunnleggende endring av maktforholda i det norske samfunnet" (S.25) Kapitalismen i ett land! At arbeidsprogrammet og "Fritt Norge" modifiserer seg ved å si at dette er enkelte krav som "monopolkapitalen høyst sannsynligvis ikke vil innfri," gjør ikke den fundamentale teoretiske feilen til grunn for dette bedre. For ut fra Lenin kan vi med bestemt si at monopolkapitalen nødvendigvis-og ikke bare "høyst sannsynlig"-vil gjøre alt hva den kan for ikke "å innfri(!) slike krav.

Arbeidsprogrammet (og i enda større grad "Fritt Norge") beveger seg her faretruende nær reformismen i sin tenkemåte: Den småborgerlige-demokratiske opposisjonen mot imperialismen(monopolkapitalismen) er ikke et nytt fenomen i kapitalismens historie. "Men så lenge denne kritikken vek tilbake for å erkjenne imperialismens uløselige sammenheng med... kapitalismens grunnlag,... så lenge ble denne kritikken et "fromt ønske"... I steden for en analyse og avsløring av imperialismens dyptgående motsetninger ser vi bare det reformistiske "fromme ønske" om å gå utenom disse motsetningene." (Lenin: Imperialismen, s.122/123.)

Jeg vil ^{ikke} påstå at forslaget til arbeidsprogram virkelig er reformist-

VEDTAKTEKTENE

Jeg har alvorlig kritikk til vedtektene, og skal prøve å dele den i tre punkter.

I. Det förstå er språket. Vi må nå ta kritikken mot dette alvorlig. Disse vedt ktene er skrevet for et alminnelig norsk menneske som ønsker   kjempe for arbeiderklassens sak. Jeg siterer: "Kjempe for   avsløre råtne opportunistiske ledere for   vinne fra dem massene av  rlige tilhengere. Kjempe mot håpløse opportuniste, fraksjonister, renegater og agenter i partiets rekke for   avsløre dem og drive dem ut av partiet" (s. 30). "Alle slags opplagte agenter, overl pere og skadeg rere skal raskt renskes ut av partiet og ikke slippes inn i rekkene igjen" (s. 31). "... kvitte seg med det råtne og ubrukelige og ta inn det nye og friske slik at partiets rekke holdes reine" (s. 35). "Fraksjonelle elementer er skadeg rere og må utryddes av partiet med hard hånd" (s. 32).

Hva slags språk er dette? Til og med KKPs statutter uttrykker seg på bedre norsk.

II. Det er en uhyre overvekt av understreking av sentralismen, demokratiet kommer i noen få setninger. Jeg tok en rød blyant og understreket alle sted ne det var snakk om sentralisme og eksklusjon, grønt der demokrateit ble omtalt. Det ble uhyggelig mye rødt og lite grønt.

III. Ved diskusjon i laget gikk det opp for meg at det var mer enn språket og gjentakelsene. Det er en mulighet for misbruk av vedtektene fra høyere organer, til   utnytte organisasjonen til egen fordel. Sentralismen er markert og understreket i farlig stor grad, demokratiet i farlig liten. Jeg har ikke funnet et eneste sted hvor det står at man har plikt til   kritisere høyere organer, ett sted står det at man har rett til det.

Jeg skal ta noen konkrete eksempler for   vise hva jeg mener med fare for misbruk:

I avsnittet om fraksjonering står det: "Eksistensen av egne grupper innafor KP som kjemper mot partiets linje, fører fram avvikende syn innad og utad og oppretter sine egne kontakter i partiet på tvers av partiets vanlige forbindelseslinjer og organer, er et uttrykk for fraksjonisme."

A: Så lenge det avvikende synet utelukkende føres innad, mener vi det ikke kan være snakk om fraksjonisme. Derimot åpner denne formuleringen for at høyere organer kan ekskludere grupper med meninger som står i strid med ledelsens, ved   stemple det som fraksjonisme.

B: Vi skjønner hva som menes ved dette med å opprette egne kontakter, men det må presiseres mye grundigere. Slik det står nå, blir det fraksjonisme hvis jeg som lærer tar kontakt med andre ml-ere som er lærere, fordi partiet ikke har organisasjonsform etter erverv.

Vi foreslår konkret: Avsnittet erstattes med: "Eksistensen av fraksjoner er uforenlig med medlemsdemokratiets, fordi fraksjonens medlemmer setter sin gruppedisiplin høyere enn den disiplin som bygger på medlemmenes demokratiske vedtak. Når flere avvikende syn føres fram utad blir medlemmene fratatt sin demokratiske rett til å fastsette partiets offisielle linje, og det blir umulig for KP å stå fram som en samlet kraft i klassekampen (dette står fra før i avsnittet). Fraksjonisme er det også når medlemmer oppretter egne kontakter i partiet på tvers av de vanlige forbindelseslinjer, i den hensikt å undergrave demokratiet eller sentralismen i partiet, f.eks. for å "kuppe" ledelsen.

Fraksjonisme fører til eksklusjon."
Vi mener dette er nok.

C: Under "Partiets grunnorganisasjoner" står det: "Partilag der et flertall utvikler seg i partifiendtlig retning, kan sentralkomiteen ekskludere fra KP".

Dette er ikke sikring nok. Det kan igjen være en grei måte å kvitte seg med folk med uønskete meninger som ønsker, og reelt fører, diskusjonen utelukkende innad. Vi anser det for det andre for overflødig å åpne muligheten for eksklusjon av hele lag, de kan like effektivt ekskluderes individuelt. Dermed er det fare for at når det skjer, en kollektiv eksklusjon, kommer ikke hver enkelts sak skikkelig fram. En eksklusjon er en alvorlig ting som krever at man skal ta det grundig. Vi foreslår at setningen strykes.

D: Litt for mange steder står det formuleringer som at medlemmer og grupper "må ubetinget godta KPs direktiver og vedtak og utføre ethvert oppdrag som partiet pålegger dem", "... diskutere hvordan direktiv kan settes ut i livet på en best mulig måte".

Direktiver skal følges, javel. Men ordet er blitt grassat misbrukt, og like viktig som å sette dem ut i livet, er det å diskutere riktigheten av dem. Slik det står nå, åpner det for en organisasjon hvor alt omtrent kritikkløst godtas ovenfra. Det er like farlig som en organisasjon hvor det ikke finnes sentralisme. Og våre største problemer har vel ofte nettopp det - vi godtar og prøver så godt vi kan uten å tenke over at det kanskje kunne være kontroversielle og kritikkverdige ting. Dette er blitt bedre i det siste. La oss for all del få kraftig understreking av plikten til kritikk av direktiver. Dessuten er det unødvendig med en formulering som "...utføre ethvert oppdrag som partiet pålegger dem." Det høres uhyggelig skremmende ut.

Noen mindre "detaljer" til slutt:

Har kandidatmedlemmer bare rett til å få oppgaver som utvikler dem politisk? Er ikke det en plikt, en nødvendighet?

Vi stiller oss tvilende ved at medlemsmøtet "etter en tid" avgjør om kandidaten skal bli medlem. Det kan brukes til bevisst å holde folk "på gress". Det bør settes en tidsfrist.

Utenom programmet er vedtektene antagelig det av våre dokumenter som blir mest kjent utad, og det er det folk som vi ønsker skal være med i organisasjonen blir "servert". Det er uhyre viktig at vedtektene understreker kraftig det vi mener er særegent for vårt parti, nemlig den demokratiske sentralismen. Og det på et skikkelig språk, slik at folk forstår at vi mener alvorlig det vi sier og setter det inn i den norske hverdagen. Slik vedtektene nå står, er de som skapt til hetsbruk.

VALBOYKOTT - ELLER SKAL VI STILLE I 1973?

Eg meinerkamerat T [redacted] tek feil utgangspunkt i artikkelen sin. Han skriv at detfyrst og fremst om vi har styrke til å gjennomføra ein valkamp som avgjer om vi skal stilla. Det eg meiner er mykje viktigare, er om vi har ein skikkeleg gjennomdiskutert politikk på kva parlamenta- risk arbeid medfører for oss m-l'arar. Har vi diskutert og lært nok frå andre kommunistiske parti i deira parlamentariske arbeid? Slik som kamerat T [redacted] skriv, kan ein få inntrykk av har vi styrke, skal vi vera med i valkampen, sjøl om vi då tek heile styrken vår i valkampen, og ikkje tenker på massekampen og dagskrava.

Har vi styrke til fyrst og fremst å stå i leidinga for folkelege aksjonar + å driva valkamp? Dette må òg vera eit spørsmål å stilla for oss kommunistar.

Kamerat T [redacted] oppsummerer heilt rett at folk er på veg mot venstre, og at dei ser tydelegare at dei folkevalde organa ikkje alltid er på folket si side. Det er ikkje berre innafor tinget vi kan visa at parlamentarismen ikkje tenar folket, men ved å driva ein god valboikott. Når folk er byrja å forstå dette, kan val- boikott bli meir vellukka enn tidlegare. Vi kan visa til mange praktis- ke døme på at så er tilfelle. Til dømes den store motstanden mot EEC i Nordland, og at alle DNA-pampane var for.

Eit anna argument er at vi skal forsvare dei borgarlege, demo- kratiske, parlamentariske institusjonane mot korporativismen. Dette meiner eg er like lett å forsvare i ein valboikott som i eit valpro- gram. Her er det sikkert ikkje noka motsetning, men du uttrykkjer deg litt utydeleg akkurat her. For vi er sikkert einige i at forsvaret av dei borgarlege, demokratiske rettane vert forsvare best utanfor dei parlamentariske institusjonane.

Men det motsetninga går på, slik eg kan sjå det: Har vi styrke til å stilla til val?

Eg meiner, utfrå fleire grunnar at vi ikkje har det:

1) For dårleg diskusjon om parlamentarisk arbeid, og diskusjon om tidlegare erfaring i parlamentarisk arbeid. For at det skal verta vanskelegare å gjera feil for oss i arbeidet vårt, krevst det ein so- lid diskusjon og klare retningslinjer på tinget.

2) Har vi styrke nok på det noverande stadium til å kasta oss ut i ein valkamp, og å driva kamp for dagskrava og vera leidente i i folkelege aksjonar, som kan oppstå? Eg er usikker på dette, og då ær meiner eg hovudoppgåva vår er dei folkelege reisingane og kamp på grunnplanet. Det er her vi kan visa vår politikk i praksis.

3) Hovudorganet vårt, KK, er for dårleg enno. Det må få meir preg av ei folkeleg avis, som folk forstår. Det er ikkje berre det at kk skal verta vekeavis, men vi må koma vekk frå den akademiske stil- len i KK, som mange ikkje forstår. Den må kort og godt verta meir ei vanleg avis, men ikkje mista politikken sin.

4) Sikkerheita. Vi er i stadig vekst, men vi har ikkje nok mas- sestøtte enno. I ein slik situasjon spelar sikkerheita inn ein heil del. Vi må oppgje 20-25 mann i kvart fylke. Korleis vil dette verta i mange fylke?

Sjøl om vi ikkje skal sjå perfeksjonistisk på alt vi gjer, så meiner eg at grunnane for valboikott er dei sterkaste. Vi har tida for oss, vi kan venta til kommunevalet i 75. Då er partiet kome opp på eit høgre nivå enn nett etter partidanninga.

S [redacted]

OM EEC-ARBEIDET FRAMOVER TIL EI EVENTUELL HANDELSAVTALE:

Eg ville gjerne ha kome innpå ein del mulige grunnar til at anti-EEC-arbeidet har lege nede etter avstemninga, men tidsnaud gjer at dette får kome seinare, sjølv om det kunne vore bra for det ~~xxx~~ vidare arbeidet.

Først ei kort analyse av tilstanden no : Marknadstilhengarane er på offensiven. Ja-avisene og ymse bedrifter driv ein "Neiet trugar arbeidsplassane"-kampanje, som tydelig har gjeve eit visst utslag på gallupen. Høgre, A.P., næringsorganisasjoner, og vest-tyske monopolkapitalistar vil hjelpe Noreg til ei "best" mulig avtale, spesielt med utviklingsklausul, som kan føre til nært samarbeid med fritt arbeidsmarknad, fri kapitalrørsle, fri etableringsrett, felles valutapolitikk ; altså ei avtale som går imot hovudmoment ved Neiet.

Regjeringa er vaklande i sitt syn, der synest vere visse motsetningar, utan at det er sikkert ~~kor~~ store desse er. Ein del folk synest å vere for optimistiske om styrken og viljen til dei kreftene i regjeringa som ynskjer ei ikkje for vidtgående avtale.

Vi såg i valkampen at det var folkemeininga som fekk ei rad politikarar til å stå fram som klare Nei-folk. Altså: Ei rad svært viktige spørsmål som i verste fall kan skusle bort vesentlige neimoment, skal avgjerast i nær framtid (fram til ca. 1. april)

Mi tru er at folkemeininga lyt få eit avgjerande ord med i laget, elles sel Nei-regjeringa Noreg stykkevis. Ein vaken opinion må gå imot utviklingsklausul. Då kan vi ikkje la Ja-kreftene få dominere slik dei har gjort til no, sjølv om andre saker synest viktige og. Aksjonsformene frå innspurten i valkampen lyt fram att ei stund til. Derfor: Prioriter EEC-arbeidet høgt; gjer ein innsats i AKMED-hjelp til å få FB til live att!

Som ei oppmuntring kan eg fortelje at vi var to stykker som heldt ein stand der vi bar plakater med "EEC truer fortsatt!", og opplysningar om frihandelskonferansen til AKMED. Vi selde "HVA NA-heftet", og tykte vi fekk svært god reaksjon. Salet gjekk godt, og mange ville diskutere.

Med bakgrunn i ein del reaksjonar i valkampinnspurten, trur eg der har vore ei defaitistisk haldning grunna i trua på at folk "er lei heile EEC-spørsmålet". Eg trur folk som stemte nei no verkeleg kjenner eit behov for å få informasjon som syner at dei gjorde rett. Vi må hjelpe til å skaffe dei den.

L.O.

" KJENNSGJERNINGER DELER SEG I TO " og

"PRAKSIS ER BARE ENHETEN MELLOM TEORI OG PRAKSIS":

Noen kommentarer til herr Ebbings siste skriv der han prøver å gi en teoretisk begrunnelse for å forlate kjennsgjerningenes verden.

Det er viktig for oss ml-ere å tillegne oss eventuelle riktige punkt i Ebbings (og andres) kritikk av vår politikk og avvise det feilaktige gjennom diskusjon av de konkrete sakene han tar opp. Dette er særlig viktig fordi Ebbing ikke diskuterer vår politikk utfra at han i hovedsak er enig i den og vil være med på å videreutvikle politikken vår. Han er fundamentalt uenig med oss på viktige punkter som f.eks. vår politikk i det nasjonale spørsmål, synet på småborgerskapet, kampen for dagskravene, linjer for frontpolitikk og kjører fram en annen politisk linje enn ml-bevegelsens.

Disse angrepene må vi møte ved å ta kampen opp mot dem på samme måte som alle andre politiske retningers angrep på vår politikk, gjennom grundige diskusjoner. I tillegg til dette må vi også prøve å se på vår kritikers teoretiske utgangspunkt. Iden han hevder å stå på den dialektiske materialismens grunn, må vi undersøke om hans "utdypinger" av denne, eventuelt er avsporinger. Det er ellers vanskelig å forstå hvorledes han kan stå for en politikk som i så stor grad avviker fra marxist-leninistenes. Jeg vil derfor ta for meg et sentralt punkt i Ebbings siste skriv mot ml-bevegelsen. ("Sosialismen fra vitenskap til sitatdyrking" 37s. kr.2,-, selges åpent til alle interesserte fra kontoret på filosofisk institutt.)

Ebbings diskusjonsmåte i de to omfangsrike skrivene hans og ellers, har forundret mange kammerater utfra at han hevder å benytte seg av den dialektiske materialismen. Det mest oppsiktsvekkende ved denne diskusjonsmåten har hele tiden vært hans uhyre lettbeinte omgang med "kjennsgjerninger".

På den ene siden kommer dette til uttrykk ved at han framsetter en rekke løse påstander og halvsannheter på rykteplanet som utgangspunkt for teoretiske diskusjoner av "tendenser" i ml-bevegelsens elendighet og forfall. (se f.eks. gjendrivning i DUs svar på hans første skriv, spredd bl.a. på sommerleiren)

På den andre siden kommer dette til uttrykk i at han på forhånd, i innledningen til sitt første skriv (spredd på sommerleiren og fra filosofisk institutt til sympatisører av ml-bevegelsen) erklærer at det er empiri. Løse å undersøke om "kjennsgjerningene" han bygger på er i overensstemmelse med virkeligheten. I sitt siste skriv utdyper han dette ved å også unnskyldte seg med at det er så vanskelig å få tak på alle opplysninger (som en unnskyldning til å la være å forsøke ?)

KJENNSGJERNINGER DELER SEG I TO:

I siste skrivet sitt, s.12, presenterer E.noen teoretiske poeng som kanskje er egnet til å feie bort tåken rundt denne påståtte utgaven av den dialektiske materialismen. Han setter her fram den tilforlattede påstanden at "kjennsgjerninger deler seg i to". Dette er vi sikkert alle enige i, dersom det menes at alt deler seg i to og kan analyseres utfra sine iboende motsigelser. E. fortsetter imidlertid: "Kjennsgjerningene er i seg selv ikke sanne, sannheten er forholdet mellom dem. Derfor kan kjennsgjerninger ikke enkelt "bevise" eller "motbevise" noe. Bare praksis (mer om Es praksisbegrep siden, min par.) det vil si den indre lovmessigheten i den samfunnsmessige totaliteten kan være sannhetens avgjørende prøvestein" (s.13.) Dette illustrerer han med et Mao-sitat, fra "forbedre våre studier, s.150 i store hvite.

"Kjennsgjerningene" er alle objektivt eksisterende ting, "sannheten" er det innbyrdes forholdet mellom dem, og "søke" betyr å studere".

Fremdeles kan vi være enige, sa nheten er sammenhengen mellom kjennsgjerningene, begge deler, hva som er kjennsgjerninger og hva som er de objektive sammenhengene mellom dem kan bare bevises gjennom praksis. Men akkurat her er det en kan spore E.s begynnende tilbaketog fra virkeligheten. Hans "kjennsgjerninger er i seg selv ikke sanne" blir i hans versjon en åpning for å helle ungen ut med badevannet. E ser nemlig det ikke som noe å hefte seg opp ved at kjennsgjerninger også er sanne dvs. i overenstemmelse med virkeligheten. En kan innvende, dette er jo selvvinnlysende og følger pr. definisjon og altså ikke noe å henge seg opp i? Jeg er ikke enig i det, nettopp E.s omgang med "kjennsgjerninger" viser at det er farlig ikke å se dette som et problem. Det er nemlig nettopp dette problemet Mao tar opp i det avsnittet som E har revet sitt sitat ut av (sitatdyrking?) Mao holder her frem,

2"at vi må søke de indre forholdene mellom de hendinger som finner sted rundt oss, og la vår virksomhet ledes av det. For å kunne gjøre dette må vi ikke basere oss på vår egen innbilning ~~XXXX~~, på en øyeblikksimpuls eller på bokas døde bokstav, men på de objektivt eksisterende kjennsgjerningene. Vi må tilegne oss materialet i detalj, og vi må utlede de riktige slutningene av det med marxismen-leninismen som rettesnor. Slike slutninger er ikke bare fortegnelser over foreteelser i A'B'CD-orden eller skriverier som flommer over av platttheter, men de er vitenskapelige slutninger. En slik innstilling søker sannheten i kjennsgjerningene og ønsker ikke å bli populær på høytravende sludder". (min understrekning)

Denne enkle men viktige påpekning synes ikke å ha påvirket E i nevneverdig grad, noe som kommer tydelig fram i hans omgang med hendinger rundt ham og som kan forfølges videre gjennom å se på hans oppfatning av praksis.

PRAKSIS ER BARE ENHETEN MELLOM TEORI OG PRAKSIS:

Hvorledes kan en havne i og forsvare en slik innstilling til virkeligheten? Dette kan føres direkte tilbake til E.s syn på hva som er praksis, nærmere bestemt hans frenetiske angrep på de som hevder at teori og praksis faktisk er to forskjellige saker, og at det eksisterer en motsigelse mellom teori og praksis. (s.10 og følgende i hans skriv.) Gjennom lengre begreps-sjonglering munner E. ut isin kraftsats: "Ser ikke fylkesledelsen at praksis "bare" ~~XX~~ kan være enheten av teori (kunnskap, studier) og praksis (praktiske virksomheter)?" Tvert imot hr.E., formin egen del ihvertfall, vil jeg heller si at for enhver marxist-leninist må det være ens virksomhet som forener teori og praksis. Når vi tillegner oss kunnskap og studerer og teoretiserer må vi tilføre oss sjøl noe utover det vi allerede har av mer eller mindre merkverdige ideer inne i hodene våre. For å gjøre dette må vi tre ut av våre studerkamre og finne kjennsgjerningene som vi legger til grunn for vår teoretisering. Vi må tygge pæren for å få et utgangspunkt for uttalelser om dens smak. Motsigelsen mellom teori og praksis er fundamental for den dialektisk materialistiske erkjennelsesprosessen. Nettopp dette er det viktigste i artikkelen "Om praksis" (s.48 i den store hvite) som E.benytter som utgangspunkt for sin begreps-sjonglering. En sjonglering som fører til at han mister en ball på gulvet uten å merke det - nemlig det ledd i erkjennelsesprosessen som gir grunnlaget for i det hele tatt å komme igang med arbeidet på studerkammeret, deltakelsen i det praktiske livet som

setter en istand til å finne ut hva som er kjennsgjærninger og hva som er hjernespinns.

"Hvis du ønsker å få kjennskap til en ting eller en gruppe av ting direkte, må du personlig ta del i den praktiske kampen for å forandre virkeligheten, for å forandre den tingen eller gruppen av ting, for bare slik kan du komme i kontakt med dem som fenomener. Bare gjennom personlig deltakelse i kampen for å forandre virkeligheten kan du avdekke det vesentlige ved den ting eller gruppe av ting og forstå dem. Dette er veien til kunnskap som ethvert menneske faktisk går, sjøl om noen mennesker som bevisst forvrenger sannheten, hevder det motsatte. Den mest latterlige person i verden er "allvitoren" som plukker opp litt overflattisk kunnskap gjennom folkesnakket og utnevner seg sjøl til "verdens fremste autoritet" " (Om praksis s.52.)

Dersom vi følger E. i å si at teori også er en del av praksis havner vi i samme fallgrube som han. Vi kan bli sittende ved vårt skrivebord og innbille oss selv at vi prøver våre kunnskaper om verden og våre teorier ved å rynke brynen stadig kraftigere uten andre holdepunkter i virkeligheten, enn brokker av folkesnakket som siver inn gjennom veggene i vårt studerkammer. Ikke bare det teoretiske arbeidet kan da utføres her, men også undersøkelsen av "kjennsgjærningene" Til slutt kan vi også "bevise" eller "motbevise" saker og ting gjennom å se på sammenhengen mellom disse "kjennsgjærningene" våre uten at vi behøver å utsette oss for trekken av stormene i klassekampen.

Altså: E. starter med å viske bort skillet mellom teori og praksis, derved forsvinner også skillet mellom hva som er kjennsgjærninger og hva som er "uheldige tendenser i ml-bevegelsen" inne i hans eget hode. Når dette skillet vel er borte blir det uinteressant å diskutere om hans påstander er kjennsgjærninger eller ikke. En slik tenkemåte har intet til felles med den dialektiske materialisme, det blir en idealistisk tankelek som ikke kan hjelpe ml-ere i deres kamp for å anvende den dialektiske materialismen som teori i kampen for sosialismen. Vi ml-ere er ikke perfekte i vår streben etter å forene teori og praksis i vår virksomhet, men vi er ikke nærmere dette målet ved å gjøre som E., erklære praksis som bare enheten mellom teori og praksis.

Hvorfor driver så E. med all denne begreps-sjengleringen? Er det bare fordi han synes det er interessant med kunster på slakk line?

Nei, E. angriper ml-bevegelsen på alle bauer og kanter, han prøver å gjøre svart til hvitt, gjøre framgang til tilbakegang. Slike kunststykker er umulige så lenge en står på den dialektiske materialismens grunn, slagene hans deles derfor ut i blinde og rammer stort sett uhyrer fra hans egen tankeverden (f.eks. den fæle mafiaen- "fylkesledelsen") Så lenge vi står fast på den dialektiske materialismen kan vi avvise disse angrepene, derfor må vi også avvise disse forsøkene på å lokke oss inn i idealismens irrganger. Avslør E.s løgnaktige angrep på ml-bevegelsen og hans feilaktige politikk gjennom konkrete diskusjoner på alle de sakene han reiser. Slå vakt om den vitenskapelige sosialismen, avvis alt idealistisk tankespinn.

"Muren vårt vern er partiet, sverdet er Lenins lære."

le [redacted].

Eg skal ta opp nokken (ikkje alle) punktene i innlegget hans.

Først de historiske erfaringene etter Lenins tid.

F [REDACTED] seier at det har vist seg "temmelig vanskelig" å drive en gjennomført kommunistisk politikk i borgerlige parlamenter over lengre tid. Ja, det er sikkert ikkje lett. Like så lite som det er lett å drive en konsekvent kommunistisk fagforeningspolitikk. Ikkje dess mindre har vi eksempler på at NKP på sitt beste klarte å kombinere utenomparlamentariske kamper (delvis illegale) med arbeid på tinget. Kampene tjente på å ha talsmenn der. En kan ikkje tilbakeføre NKPs revisjonisme til det faktum at partiet stilte til valg. Framvoksteren av galne retninger hadde sin årsak i partiets indre ideologiske og politiske utvikling og med internasjonale strømninger i den kommunistiske rørsla. En feilaktig forståelse av det parlamentariske arbeidet var ett av utslagene av revisjonismen i partiet, ikkje en årsak til revisjonismen. Riktig nok kan en sei at det parlamentariske arbeidet kan ha fungert som et vilkår for å fremme den dårlige utviklingen. Men det avgjørende er ikkje at det deltok i valg og arbeidde på Stortinget. Det avgjørende er ka slags indre ideologisk og politisk utvikling som gjorde det mulig at NKP tok til å redusere sitt massearbeid, ta avstand fra væpnet kamp og å dyrke parlamentariske valg.

Den indre årsaken til revisjonismen f.eks. i NKP er troligast forståelsen for at det er klassekampen som driver historien, svant bort. Fremmede "teorier" som at det er produktivkreftene som driver historien kom i stedet. Jfr. artikkelen om Furubotn-revisjonismen, TF nr. 3. Historiske erfaringer viser at det er langt fra farefritt å ta seg inn på fiendtlig område. Ser vi igjen på NKP, finner vi eksempler på solo-spill fra representantenes side og til og med på at Stortingsfraksjonen blei den reelle ledelsen for partiet. Over alt i verden kjenner vi til at representanter er blitt kjøpt opp av borgerskapet og har opptrådt som folkets fiender. Men eg vil hevde at det også fins gode sikringsmidler mot slike farer: Stortingsfraksjonen må under alle omstendigheter være strengt underlagt SK og aldri få bli nokke slags sjølstendig enhet i partiet, den må heller ikkje bli identisk med SK, representantene må drive massearbeid i sine fylker og hele partiet må øve overvåking og kritikk av fraksjonen, organiserte partidiskusjoner om partiets linje i Stortinget må gjennomføres og framfor alt: vi må alltid ta vare på kunnskapen om at det er folket og bare folket (ikkje nokken få talsmenn for folket på tinget) som lager verdenshistorien!

Eg mener dessuten at vårt ml-parti vil stå langt sterkere rustet i kamp mot slik avvik enn f.eks. NKP gjorde på tjue-tallet. De hadde ikkje våre lærdommer om parlamentariske utskielser, og enda viktigere: de folkene som hadde tatt tilhold i NKP hadde blant seg en mektig minoritet av ektefødde sosialdemokrater med Olav Schefflo i brodden.

I "Leve det proletariske diktaturets seier" peker KKP på kordan revisjonistpartiene over alt har forvrengt den revolusjonære teorien at "det er av største betydning for den proletariske revolusjonen og proletariatets diktatur at man griper til revolusjonære våpen."

Revisjonistene har hevdet at det er mulig å avskaffe kapitalismen ved hjelp av parlamentariske valg. Det er dette KKP angriper, ikkje det å stille til valg i seg sjøl.

F [REDACTED] mener at skal partiet stille til valg, må reelle resultater være målet. Viss han med det mener "innen rekkevidde i -73" er eg uenig med han. Naturligvis er målet vårt å få inn representanter, men det er heller usikkert om vi vil oppnå det ved dette leitet. Det er en kampooppave som vil ta tid å komme på Stortinget, følgelig bør vi starte nå. Det er en ubetinget god ting at vi sjøl og massene får kjenn-

skap til oppslutningen vår. Massene vil vite hvordan vi ligger an i løypen, og sjøl har vi nokke fast å gå ut ifra. Eg tror ikkje vi kan stille et bestemt kvantitativt mål for kor mange valgkamparbeidere vi må være for å kunne stille. Det avgjørende må være om vi tilfredsstiller kravene til en kommunistisk kamporganisasjon. Så vidt eg forstår er dette det samme spørsmålet som vi stiller oss når vi skal ta stilling til om MLG kan omdannes til et parti. Vi har ikkje forlangt en viss tallmessig oppslutning, vi har satt oss kvalitets mål. Nemlig: omdanne MLG til en enhetlig kamporganisasjon bygd på kommunistiske organisasjonsprinsipper - dette er gjennomført -, og heve det idol/pol nivået hos kadrene, utarbeide klasseanalyse og program. Eg kan ikkje se annet enn at vi er kommet temmelig langt på disse områdene.

Forholdet mellom valgkamparbeidet og andre massekamper trenger grundiger drøfting. Eg vil bare allment sei at det er både enhet og motsigelse. Vi må utnytte enheten maksimalt: bruke valgkampen til å propagandere for massekampene og drive propaganda for partiet over alt i de kampene vi deltar i (kanskje særlig indirekte ved måten vi arbeider på). I de tilfelle der det blir konflikt, må problemene løses etter kvert, f.eks. ved hjelp av arbeidsdelingsprinsippet.

F[redrik] reiser også spørsmålet om ka slags innvirkning det vil få på massene og oss sjøl at en valgkamp blir partiets "dåp" i norsk politikk.

For det første må vi være klare over hensikten med det vi gjør. Den er å mobilisere breie masser for kommunistenes politikk på det nivået de befinner seg. Storparten av folket er lite bevisst at bare masseaksjon duger, men mange vil likevel gi støtte til våre paroler, de vil heller stemme enn å delta i den uskyldigste utenomparlamentariske aksjonen. Vi må få folk til å gjøre det minimum av innsats de er beredt på. Vi ss vi bare går rundt og roper "aksjon, aksjon!", blir ikkje folk aktivisert på det nivået de faktisk kunne ha blitt det. (Dette er ikkje det eneste formålet med å stille).

For det andre er det riktignok et faktum at det fins mangefeilaktige oppfatninger om ml-erne blant folk. Det kan f.eks. godt hende at mange ikkje vil forstå at ml-erne vil forsvare det borgerlige demokratiet samtidig som vi stempler det parlamentariske systemet som et slør for monopolenes klassediktatur. Eg mener at det avgjørende er ka vi faktisk er. Deler av folket ser i dag på oss som et slags Svart September. Men så lenge vi er det vi er, er muligheten god for å få ryddet både den ene og den andre vrangforestillingen vekk. Stortingets talerstol gir oss én mulighet.

Ka med innvirkningen på vår egen indre utvikling, på tenkningen vår? Blir vi "parlamentarikere" fordi det første det nystiftete partiet gjør, er å gå til valg? Neppe. Vi ss det er så at det er rett å stille (og det er min mening), kan det då være til skade å gjøre nokke som er rett? Vi kan bli berust av framgang, det er så, men den og andre farer står vi alltid overfor. Vi kan ikkje slå over på en feilaktig linje på grunn av farene som knytter seg til en riktig!

Til slutt vil eg gå imot det synet at vi rolig kan avstå fra å gå til valg i -73 for å kunne samle styrke til et seinere høve. Det er ikkje mulig å samle vokster og visdom i det stille, og så stige ut i kampen når vi føler oss sterke nok. Styrken får vi ved å delta i kampen med en riktig linje. Vi kan ikkje oppbevare den nåværende styrken på boks, enten går vi fram eller tilbake reelt sett. Mao seier: "Det er den politiske og ideologiske linjen, om den er riktig eller gal, som avgjør alt." I en lederartikkel i avisen "Renmin Ribao" i anl. 45-årsjubiléet til Frigjøringshæren utdjupe Mao sin tese slik: "Når partilinja er korrekt, har vi alt: Mangler vi mannskap, vil vi få det. Mangler vi våpen, kan vi skaffe oss. Har vi ikkje statsmakten, kan vi gripe den. Vi ss linjen ikkje er korrekt, kommer vi til å møsse det vi alt har." K[arl]